

Aan
dtkv
De Raad van Ministers
De Minister van Economische
Ontwikkeling
De heer C.F. Cooper
AmiDos Building, Pletterijweg 43
Alhier

Uw nummer 2024/039825 Uw brief van: 9 oktober 2024 Ons nummer: 21102024.02 Willemstad, 21 oktober 2024
(letter):

Onderwerp: Advies inzake toepassing uitzondering LNT-maximum cfm artikel 4 lid 3 LNT P.B. 2022
no. 133 uroil

Bijlagen:

1 Inleiding

De openbare rechtspersoon Curaçao is met inachtneming van artikel 4 van de Landsverordening corporate governance (P.B. 2014, no. 3 (G.T.)), een schriftelijke overeenkomst aangaan ingaande 1 mei 2012, met een bij Landsbesluit no. 2012/13836 aangewezen deskundige organisatie zijnde Stichting Bureau Toezicht en Normering Overheidsentiteiten (hierna: SBTNO). Uitgaande van het gestelde in artikel 4 derde lid van de Landsverordening corporate governance alsook de bepalingen van de overeenkomst van opdracht, behoren tot de werkzaamheden van de adviseur corporate governance onder meer het ambtshalve of op verzoek van het Land Curaçao adviseren van de aandeelhouder, de Regering, de Raad van Ministers dan wel de Ministers over de toepassing van de in het Landsbesluit Code Corporate Governance Curaçao (P.B. 2014, no. 4 (G.T.)) (hierna: de Code) en in de Landsverordening corporate governance opgenomen bepalingen.

Middels besluit van de Raad van Minister van 9 oktober 2024 met zaaknummer 2024/039825, ontvangen op 16 oktober 2024, wordt de adviseur verzocht - op grond van artikel 4 lid 4 van de Landsverordening normering topinkomens Curaçao [P.B. 2022, no. 133, zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2023, no. 55] (hierna: LNT) - ten aanzien van het verzoek van Curoil om de uitzondering van de LNT-norm voor 6 topfunctionarissen conform artikel 4 lid LNT toe te passen.

In artikel 4 van de LNT is onder andere volgende het gesteld:

Bezoldigingsnorm

Artikel 4

1. De bezoldiging van een topfunctionaris van een grote vennootschap bedraagt per kalenderjaar ten hoogste NAF 386.000, - en de bezoldiging van een topfunctionaris van een niet-grote vennootschap bedraagt per kalenderjaar ten hoogste NAF 297.000, -.
2. In afwijking van het eerste lid, komen partijen met betrekking tot de leden, onderscheidenlijk voorzitters, van de hoogste toezichthoudende organen van een overheidsgeleeerde entiteit, geen bezoldiging overeen die per kalenderjaar meer bedraagt dan 10%, onderscheidenlijk 15% van de geldende maximale bezoldiging, bedoeld in het eerste lid. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen uitzonderingen worden vastgesteld ten aanzien waarvan de vorige volzin buiten toepassing wordt gelaten.
3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld over één of meer functies van topfunctionarissen die bij dat landsbesluit aangewezen kunnen worden en waarvoor een bezoldiging kan worden vastgesteld die hoger is dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 4,

eerste lid, doch niet hoger dan 130 procent van de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 4, eerste lid, indien de bijzondere arbeidsmarktomstandigheden en de specifieke deskundigheid van de topfunctionaris een hoger bedrag rechtvaardigen.

4. De minister indien het hemzelf aangaat, dan wel door de minister die het aangaat gezamenlijk met de minister kunnen in overeenstemming met het gevoel van de raad van ministers, besluiten dat voor een topfunctionaris, waarvan de functie bij het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, bedoeld in het derde lid, is aangewezen, een bij dat besluit vast te stellen bezoldiging mogen overeenkomen die hoger is dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 4, eerste lid, doch niet hoger dan 130 procent van de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 4, eerste lid. Alvorens te besluiten over de hoogte van de bezoldiging, bedoeld in de eerste volzin, wordt de instelling, bedoeld in artikel 4.3 van het Landsbesluit Code Corporate Governance Curaçao, gehoord.

De adviseur is met verwijzing naar artikel 4 lid 4 om advies gevraagd in deze. Artikel 4 vierde lid verwijst echter naar artikel 4.3 van de Code Corporate Governance. In artikel 4.3 is het volgende gesteld:

4.3 Remuneratie van commissarissen en bestuurders

Bij landsbesluit wordt een entiteit opgericht, welk belast is met advisering van de overheid inzake de remuneratie van commissarissen en bestuurders van de vennootschap. Deze entiteit heeft in ieder geval de volgende taken;

- het geven van adviezen aan de algemene vergadering van aandeelhouders betreffende het te volgen bezoldigingsbeleid;
- het geven van adviezen aan de algemene vergadering van aandeelhouders inzake de bezoldiging van individuele bestuurders ter vaststelling door de raad van commissarissen, in welk voorstel in ieder geval aan de orde komen: (i) de bezoldigungsstructuur en (ii) de hoogte van de vaste en variabele bezoldigungscomponenten, (iii) pensioenrechten, afvloeiingsregelingen en overige vergoedingen (iv) de prestatiecriteria en de toepassing hiervan.

De adviseur heeft onlangs in zijn advies d.d. 19 september 2024 no 10092024.02 met betrekking tot de verhoging van de LNT-maximum voor medisch specialisten de Ministers dan wel de Regering erop gewezen dat conform artikel 4.2 en 4.3 het Land gehouden is voornoemde entiteiten op te richten. De oprichting van deze entiteiten is echter tot heden uitgebleven.

Gelet op het gestelde in de LNT benadrukt de adviseur nogmaals dat deze entiteit met spoed dient te worden opgericht opdat deze alsnog conform artikel 4 vierde lid van de LNT kan worden gehoord.

De adviseur zal dan ook niet op grond van artikel 4 vierde lid LNT ter zake advies uitbrengen maar op grond van artikel 4 derde lid van de Landsverordening Corporate Governance.

2 Ontvangen en geraadpleegde relevante documenten

- Besluit van de Raad van Ministers van 9 oktober 2024 met zaaknummer 2024/039825;
- Brief van de Minister van Economische Ontwikkeling (hierna: de Minister) d.d. 2 oktober 2024 met zaaknummer 2024/039825 met als onderwerp "Verzoek Curoil N.V. toepassing uitzondering cf. artikel 4, lid 3 van de LNT (P.B. 2022, no. 133);
- Brief Curoil d.d. 30 september 2024 CUR/0240-24-yl betreffende Verzoek om toepassing van de uitzondering ex artikel 4 lid 3 van de Landsverordening normering topinkomens Curaçao op topfunctionarissen van Curaçao Oil (Curoil) N.V.;
- Job discription Bestuurder (CEO) en 5 andere managers (CFO, CCO, CHRO, COO, CSRO);
- Landsverordening normering topinkomens Curaçao (P.B. 2022, no. 133, zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2023, no. 55);
- Ministeriële regeling met algemene werking, van de 7de juni 2023 ter uitvoering van artikel 4, zesde lid, van de Landsverordening normering topinkomens Curaçao (Regeling nieuwe bedragen normering topinkomens), P.B. 2023 no 55.

3 Melding aan de adviseur

Middels besluit van de Raad van Minister van 9 oktober 2024 met zaaknummer 2024/039825, ontvangen op 16 oktober 2024, wordt de adviseur verzocht - op grond van artikel 4 lid 4 van de LNT-advies uit te brengen - ten aanzien toepassing van een uitzondering de LNT-norm voor topfunctionarissen van Curoil N.V.

In het schrijven van de Minister d.d. 2 oktober 2024 met zaaknummer 2024/039825 heeft de Minister het volgende gesteld:

“(…)

Kortheidshalve verwijs ik u graag naar inliggende documenten ter beraadslaging inzake het verzoek d.d. 30 september jl. van Curoil N.V. voor de toepassing van de uitzondering ex artikel 4 lid 3 van de Landsverordening normering topinkomens Curaçao (LNT) op topfunctionarissen van Curaçao Oil (Curoil) N.V.

Uit enig vooronderzoek via het online portaal van afdeling Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ) kon het in genoemde LNT bedoelde Landsbesluit houdende algemene maatregelen cf. artikel 4, derde lid niet gevonden worden.

Reden waarom een voorstel ter inbreng tijdens de verzochte beraadslaging zou kunnen zijn om onderhavig verzoek aan WJZ, Stichting Bureau Toezicht en Normering Overheidsentiteiten (SBTNO) en het ministerie van Financiën ter fine advies voor te leggen. WJZ ter zake bepaling van de benodigde juridische kaders, SBTNO o.a. ter invulling van artikel 4, vierde lid, van genoemde LNT, en het ministerie van Financiën gelet op de mogelijke financiële gevolgen ter zake toekomstige dividenden.

(…)”

In beginsel behoren alle overheidsentiteiten hun bezoldigingen in overeenstemming te brengen met de LNT-maximum. Slechts in uitzonderlijke gevallen zou van deze norm kunnen worden afgeweken met in achtname van het maximum zoals gesteld in artikel 4 derde lid LNT. Dat de Minister de betreffende Landsbesluit niet heeft kunnen vinden is omdat er tot heden een betreffende landsbesluit niet is vastgesteld. Dit artikel heeft een “kan-bepaling” en brengt derhalve geen directer verplichting voor het Land met zich mee. Het Land is inmiddels wel voornemens om zulks een Landsbesluit vast te stellen ter verhoging van het LNT-max voor medisch specialisten.

De bezoldiging van een topfunctionaris, genoemd in artikel 4, eerste lid, van de Landsverordening normering topinkomens Curaçao, bedraagt per kalenderjaar ten hoogste NAf 386.000, - bij een grote vennootschap, respectievelijk NAf 297.000, - bij een niet-grote vennootschap conform Regeling nieuwe bedragen normering topinkomens welke in werking is getreden op 30 juni 2024.

Bij een wijziging van de geldelijke voorzieningen van de ministers als gevolg van de totstandkoming van een landsbesluit als bedoeld in artikel 55, eerste lid, van de Landsverordening geldelijke voorzieningen ministers, dan wel als gevolg van een bij of krachtens landsverordening wijziging van de bezoldiging van ambtenaren, wordt het bedrag, genoemd in het eerste lid, alsmede het bedrag, genoemd in de artikelen 1, onderdeel i, en 5, eerste lid van de LNT, bij ministeriële regeling met algemene werking opnieuw vastgesteld. Indien de bezoldigingen van ambtenaren dan wel de Ministers met ingang van 1 januari 2025 op grond van indexering wordt aangepast zal dit ook tot de nodige aanpassing van de LNT-norm resulteren.

Uitgaande van het voorgaande en gelet op de aard en omvang en vermogen van Curoil, wordt Curoil aangemerkt als een grote vennootschap en geldt daarvoor vooralsnog de maximale bezoldigingsnorm van NAf. 386.000, -.per jaar, of te wel een maximaal maandsalaris van ruim NAf. 23.400, -.

In het schrijven van Curoil d.d. 30 september 2024 wordt het volgende gesteld met betrekking tot het verzoek om toepassing van de uitzondering ex artikel 4 lid 3 van de LNT:

“(…)

Als statutair bestuurder van Curaçao Oil (Curoil) N.V., wil ik u graag verzoeken om een uitzondering toe te passen zoals vermeld in artikel 4, lid 3 van de Landsverordening Normering Topinkomens (LV NTI). Dit verzoek betreft zes topfunctionarissen van Curoil, wiens functies cruciaal zijn voor de continuïteit en ontwikkeling van de organisatie in de huidige uitdagende markt. Gezien hun specialistische kennis en de strategische impact van hun rol binnen de internationale olie- en energiemarkt, is een marktconforme beloning essentieel om hen te behouden en onze operationele slagkracht te waarborgen.

Bijzondere Marktomstandigheden

De energie- en distributiesector waarin Curoil opereert, is van cruciaal belang voor de economie van Curaçao, Bonaire en Aruba. Onze organisatie bestrijkt diverse entiteiten binnen de Curoil-groep, waaronder Curoil Aruba, Curoil Bonaire, Curoil Gasstations, Curgas en Curoil Sint Maarten. Deze entiteiten spelen een sleutelrol in de energievoorziening en distributie in de regio, wat directe invloed heeft op de economische ontwikkeling en de kosten van levensonderhoud.

Curoil opereert in een internationale context waarbij de import van olieproducten een belangrijke rol speelt. De internationale olie-industrie is buitengewoon complex en dynamisch, beïnvloed door geopolitieke factoren, marktvolatiliteit en technologische ontwikkelingen. Bovendien is deze markt volop in transitie om zich geleidelijk aan om te zetten in een bredere, duurzame energiesector. Onze topfunctionarissen moeten niet alleen de operationele en logistieke uitdagingen van deze sector begrijpen en alvast een vertaalslag maken naar een operende organisatie in een bredere energiemarkt context, maar ook kunnen navigeren door de financiële en juridische aspecten die hiermee gepaard gaan.

Het inkoopproces van olieproducten vereist diepgaande kennis van internationale handelspraktijken, contractonderhandelingen en kwaliteitscontrole. Tevens moeten onze functionarissen op de hoogte zijn om de laatste productkennis en veranderingen hieromtrent, de denominaties van de verschillende gradaties de gepaard gaan met de te importeren producten conform de normen van de overheid en mogelijke toekomstige eisen, bekwaam zijn in het toepassen van financiële instrumenten zoals hedging om prijsfluctuaties te beheren en de financiële risico's te beperken. Dit is essentieel om de prijsstabiliteit en kwaliteit van onze producten te garanderen, wat directe gevolgen heeft voor de lokale economie en de kosten van levensonderhoud.

In recente jaren heeft Curoil te maken gehad met aanzienlijke bedrijfseconomische uitdagingen. Er is al meer dan 12,5% bespaard op personeelskosten tijdens CAO-onderhandelingen in 2019. Verdere bezuinigingen op de bezoldiging van onze topfunctionarissen zouden een ongunstige balans creëren, resulterend in het verlies van cruciaal talent aan de private sector. Dit zou niet alleen de operationele efficiëntie van onze organisatie ondermijnen, maar ook strategische projecten met betrekking tot alternatieve energie in gevaar brengen.

Arbeidsmarktomstandigheden

De arbeidsmarkt op Curaçao is van dien aard dat het vinden van geschikte kandidaten enorm complex is. Een normering van topinkomens is vanzelfsprekend gewenst en noodzakelijk, maar deze moet wel afgestemd zijn op de realiteit van de arbeidsmarkt. Zoals ook in de wet is opgenomen, is het volgens de toelichting de bedoeling om een instelling te belasten met een arbeidsmarktonderzoek om vervolgens aan de hand van objectieve criteria een eventueel hogere bezoldiging vast te stellen. Alvorens tot een verhoging te beslissen, moet nog advies worden ingewonnen bij de instelling bedoeld in artikel 4.3 van het Landsbesluit Code Corporate Governance Curaçao. Deze instelling is echter ook nog niet opgericht.

Het is onzes inziens dus absoluut van belang om op basis van objectieve criteria te handelen in het belang van Curaçao. Daarom is het van belang om voor de genoemde functies vooralsnog de maximale norm te verhogen totdat het door de Regering toegezegde arbeidsmarktonderzoek heeft plaatsgevonden en op basis daarvan goed onderbouwde objectieve criteria zijn vastgesteld die passen bij de realiteit van de arbeidsmarkt op Curaçao en de verschillende functies die op een passend expertiseniveau moeten worden ingevuld. Indien de overheid niet op korte termijn bedoeld onderzoek doet uitvoeren dan is Curoil op zich bereid om in ieder geval voor wat betreft haar organisatie, tezamen met de daartoe door de Regering aan te wijzen instantie het onderzoek te doen uitvoeren. Voor de volledigheid voegen we ook de betreffende functieprofielen bij dit schrijven. Voor wat betreft de huidige bezoldiging van de topfunctionarissen van Curoil verwijzen we naar de informatie zoals we ten tijde van de voorbereiding van de Landsverordening aan u hebben doen toekomen.

Specifieke deskundigheid topfunctionarissen Curoil

1. Chief Executive Officer

De Chief Executive Officer (CEO) en tevens bestuurder is verantwoordelijk voor het strategisch leiderschap over alle entiteiten binnen de Curoil-groep, wat een diepgaande kennis van zowel de energie- als de distributiesector vereist. De CEO leidt het Managementteam van Curoil en is derhalve eindverantwoordelijk voor de continuïteit en prestaties van de gehele organisatie. De complexiteit van de internationale olie-industrie en de noodzaak om te voldoen aan diverse internationale regels en normen stellen hoge eisen aan deze functie.

De CEO is verantwoordelijk voor de implementatie van strategische projecten die aanzienlijke impact op zowel de economische als milieuontwikkeling van Curaçao. Daarnaast is hij verantwoordelijk voor het waarborgen van de naleving van de hoogste normen op het gebied van governance, ethiek en duurzaamheid. De CEO moet beschikken over uitzonderlijke vaardigheden in strategisch management, crisismangement en internationale samenwerking om Curoil succesvol te leiden in een uitdagende mondiale markt.

Een marktconforme bezoldiging is essentieel om deze specifieke deskundigheid te behouden en te voorkomen dat de huidige CEO vertrekt naar beter betaalde posities in de private sector. De concurrentie om geschikte kandidaten is hevig, vooral van internationale olie-industrie en handel die vaak hogere salarissen bieden. Zeker nu ook de raffinaderij weer voor wat betreft de op en overslag en de internationale handel opengaat zal de vraag naar dit soort expertise ook vanuit die sector toenemen, wat het des te belangrijker maakt om competitief te blijven in de arbeidsmarkt.

2. Chief Financial Officer

De Chief financial Officer (CFO) is verantwoordelijk voor het financieel beheer en de strategische planning van Curoil, ICT-beheer en procurement van de organisatie. Dit maakt de rol cruciaal voor de financiële gezondheid, operationele continuïteit en strategische besluitvorming van de organisatie. De CFO waarborgt betrouwbare, veilige en innovatieve ICT-oplossingen die de bedrijfsvoering en dienstverlening ondersteunen. Daarnaast houdt de CFO toezicht op procurement van niet-handelsproducten, leveranciers en contracten, wat bijdraagt aan efficiënte bedrijfsvoering.

Deze functie vereist diepgaande kennis van financiële regelgeving, risicomangement en investeringsstrategieën. Het beheren van complexe financiële structuren, risicomangement, zoals hedging, en de nauwkeurige financiële rapportage maken deze rol essentieel voor de langetermijnstabiliteit van de organisatie. De complexiteit van onze financiële structuren, gecombineerd met de noodzaak voor nauwkeurige financiële rapportage en effectieve ICT- en inkoopstrategieën, vereist een bezoldigingsniveau om hooggekwalificeerde kandidaten aan te trekken en te behouden.

Het verlies van een ervaren CFO zou niet alleen de financiële stabiliteit, maar ook de operationele efficiëntie en lange termijnplanning van Curoil in gevaar brengen. We concurreren hierbij met financiële instellingen, accountancy firms en multinationale bedrijven die doorgaans aantrekkelijkere salarissen bieden. De CFO neemt overigens samen met de Chief Strategy & Risk Officer de rol van CEO over bij afwezigheid van de CEO.

3 Chief Operations Officer

De Chief Operations Officer (COO) draagt de verantwoordelijkheid voor de efficiënte en effectieve werking van onze dagelijkse operaties, inclusief de complexe logistieke keten van inkoop en distributie van energieproducten. De COO is verantwoordelijk voor de planning en controle van deze aanvoer en distributie,

met als doel een efficiënte, veilige en betrouwbare operatie te waarborgen die service van de hoogste kwaliteit levert, conform zowel lokale als internationale industriële regelgeving en ISO-normen.

Daarnaast ziet de COO toe op de uitvoering van de noodzakelijke onderhoudsprogramma's voor de faciliteiten van Curoil en zorgt hij ervoor dat de fysieke infrastructuur en andere activa van Curoil efficiënt functioneren, zodat de operaties soepel verlopen. De internationale dimensie van deze functie vereist dat de COO vertrouwd is met uiteenlopende logistieke netwerken, internationale handelsnormen en complexe onderhoudsprocessen.

Deze functie vereist specifieke kennis en ervaring van logistiek management, internationale handelspraktijken, product & opslag kennis en operationeel onderhoud. Gezien de unieke verantwoordelijkheden en de noodzaak voor continue operationele optimalisatie, is een hogere bezoldiging noodzakelijk om deze functie adequaat in te vullen en te behouden. Het verlies van een ervaren COO zou de operationele continuïteit van Curoil ernstig verstoren. De concurrentie voor deze functie komt vooral van logistieke bedrijven en internationale oliemaatschappijen die vaak hogere salarissen bieden en niet aan dezelfde normeringen gebonden. Zeker nu ook de raffinaderij weer voor wat betreft de op en overslag en de internationale handel opengaat zal de vraag naar dit soort expertise toenemen.

4. Chief Commercial Officer

De Chief Commercial Officer (CCO) speelt een cruciale rol in het waarborgen van de commerciële successen van Curoil door hoogwaardige producten tegen concurrerende prijzen in te kopen op de internationale markt. De CCO is verantwoordelijk voor het creëren van de best mogelijke waarde voor de klant in hun zakelijke relatie met de organisatie en voor het waarborgen van een effectief beheer van het verkoopbeleid, prijsstelling van producten en diensten, en de implementatie van een groeistrategie voor marktaandeel, zowel lokaal als internationaal.

Deze functie vereist een diepgaand begrip van prijsvolatiliteit en internationale handelsdynamiek, evenals diepgaande expertise in internationale handel, onderhandelings technieken, marktanalyses en productkennis. Bovendien zijn marketing, business development, klanttevredenheid en het beheer van partnerschappen cruciale processen die onder de verantwoordelijkheid van de CCO vallen.

Het vermogen van de CCO om concurrerende prijzen te bedingen heeft directe invloed op de kosten van levensonderhoud in de lokale gemeenschap. Zonder een marktconforme bezoldiging loopt Curoil het risico deze cruciale functie niet adequaat te kunnen invullen, wat de commerciële positie van de organisatie zou verzwakken. De concurrentie om talent voor deze rol komt voornamelijk van internationale handelsfirma's die doorgaans hogere salarissen bieden. Zeker nu ook de raffinaderij weer voor wat betreft de op en overslag en de internationale handel opengaat zal de vraag naar dit soort expertise toenemen, wat het nog belangrijker maakt om competitief te blijven in het aantrekken en behouden van hooggekwalificeerde kandidaten.

5. Chief Strategy & Risk Officer

De Chief Strategy & Risk Officer (CSRO) speelt een essentiële rol in het identificeren en beheren van strategische en operationele risico's, wat van vitaal belang is gezien de verhoogde risico's in de energieën distributiesector. De CSRO is verantwoordelijk voor het definiëren van de visie en strategie van de organisatie, het ontwikkelen van nieuwe zakelijke kansen op het gebied van duurzame energie en het opbouwen en onderhouden van succesvolle strategische partnerschappen. Daarnaast draagt de CSRO de verantwoordelijkheid voor het definiëren en handhaven van risicobeheerbeleid, evenals HSEQ (Health, Safety, Environment, and Quality) standaarden binnen de organisatie. Deze functie vereist een diepgaand begrip van strategische planning, crisismanagement, duurzaamheid en energiesector in zijn algemeenheid. De CSRO is ook verantwoordelijk voor het ontwikkelen van risicomangementbeleid dat zorgt voor veerkracht en continuïteit, zelfs in uitdagende marktomstandigheden.

Het vermogen om strategische risico's effectief te beheren en duurzame groei te realiseren is cruciaal voor de lange termijn stabiliteit van Curoil.

Een marktconforme bezoldiging is essentieel om deze deskundigheid te waarborgen en te voorkomen dat de huidige CSRO vertrekt naar beter betaalde posities in de private sector. Bij het aantrekken van talent concurreren wij met internationale bedrijven en consultancyfirma's die, op het ervaringsniveau die wij nodig

hebben voor deze functie, vaak hogere salarissen bieden. De CSRO neemt overigens samen met de Chief Financial Officer de rol van CEO over bij afwezigheid van de CEO.

6 Chief Human Resources Officer

De Chief Human Resources Officer (CHRO) is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en implementeren van HR-strategieën die talentontwikkeling en organisatiegroei bevorderen in een competitieve arbeidsmarkt. De CHRO stuurt de ontwikkeling van het HR-beleid, dat gericht is op het beheren van workflow, prestatie management, personeelsbeheer en informatiebeheer binnen de organisatie. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van de organisatie en duurzame groei door het effectief opzetten en bevorderen van waardevolle HRM-strategieën, strategische samenwerking met de bedrijfsvoering en het efficiënt leveren van hoogwaardige diensten via coaching, advies en ondersteuning. De complexiteit van onze organisatie en de noodzaak om hooggekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden, rechtvaardigen een hogere bezoldiging voor deze functie.

De CHRO stelt de HR- en organisatieontwikkelingsagenda op, afgestemd op de bedrijfsdoelen van de organisatie, zowel met betrekking tot hoe mensen en de organisatie samenwerken in een cultuur die zakelijk succes stimuleert, als de manier waarop de HRM-functie opereert. Verder onderhandelt de CHRO over collectieve arbeidsovereenkomsten en onderhoudt hij contacten met vakbonden om een klimaat van wederzijds begrip en samenwerking te waarborgen. De CHRO speelt ook een belangrijke rol in het bevorderen van organisatieverandering, groei en ontwikkelingsinitiatieven.

Deze functie vereist specifieke kennis van deze niche markt om de juiste talenten aan te trekken en behouden, arbeidsrecht, organisatiepsychologie en verandermanagement. Zonder een marktconforme bezoldiging loopt Curoil het risico om niet in staat te zijn om de juiste talenten aan te trekken en te behouden, wat de operationele efficiëntie en groei van de organisatie zou ondermijnen.

We concurreren met internationale bedrijven en HR-consultancy bedrijven die doorgaans, op het ervaringsniveau die wij nodig hebben, hogere salarissen bieden.

Conclusie en verzoek

Op basis van de hierboven genoemde algemene en specifieke argumenten verzoeken wij u om voor de genoemde functies in ieder geval vooralsnog een hogere maximale bezoldiging vast te stellen zoals toegestaan onder artikel 4, lid 3 van de LV NTI.

Wij geven u mits deze in overweging om de maximale norm te verhogen. Dit is van essentieel belang om te voorkomen dat mogelijk essentiële topfunctionarissen de organisatie verlaten en we geen passende topfunctionarissen kunnen vinden voor deze kritische functies binnen onze organisatie. Tevens biedt dit de ruimte om ook de laag onder het managementteam intact te houden en de onderlinge verhoudingen en salarisstructuur te blijven hanteren om zo ook de impact in de organisatie te minimaliseren. Het waarborgen van een marktconforme bezoldiging is noodzakelijk om de continuïteit en stabiliteit van Curoil te garanderen en om te kunnen blijven bijdragen aan de economische ontwikkeling van Curaçao.

Het risico bestaat dat bij verdere bezuinigingen, deze hooggekwalificeerde topfunctionarissen van Curoil zullen worden aangetrokken door de private sector, waar beloningen in lijn zijn met marktwaarden. Dit kan resulteren in het verlies van belangrijk talent dat van vitaal belang is voor de stabiliteit van onze organisatie. Het verlies van deze essentiële topfunctionarissen kan nadelige gevolgen hebben voor strategische projecten met betrekking tot alternatieve energie, die een aanzienlijke impact hebben op de economische ontwikkeling en het milieu op landelijk niveau.

De vervanging van deze topfunctionarissen met de vereiste vaardigheden en ervaring is een uitdaging vanwege de complexiteit van hun verantwoordelijkheden. Bovendien is het onrealistisch om gekwalificeerde kandidaten aan te trekken en te behouden met een niet-marktconforme bezoldiging.

(...)"

Aan het verzoek van de Curoil ligt kennelijk geen arbeidsmarktonderzoek dan wel enige ander onderzoek ten grondslag om het gestelde door Curoil te staven. In ieder geval heeft de adviseur in de stukken geen documenten mogen aantreffen welke het gestelde door Curoil staft dan wel waaruit blijkt welke bezoldiging voor de betreffende topfunctionarissen conform hun specifieke deskundigheid dan wel de bijzondere arbeidsmarktomstandigheden gerechtvaardigd zou zijn.

4 Toetsing verzoek verhoging LNT-norm Topfunctionarissen Curoil

De adviseur is nimmer formeel benadert om advies uit te brengen met betrekking tot het ontwerp LNT. Wel heeft de adviseur ambtshalve op 27 oktober 2016 advies (no 27102016.01) uitgebracht met betrekking tot de voorloper van de LNT zijnde het ontwerp Landsverordening optimalisering overheidsgeleerde entiteiten. In dat advies had de adviseur gesteld dat niet is gebleken dat de totstandkoming van het toenmalig ontwerp op enig recent onderzoek was gebaseerd. Ook was het vooralsnog niet duidelijk waarom is afgezien om de publiekrechtelijke dan wel privaatrechtelijke kaders, die er nu al zijn en waarbinnen de overheidsentiteit reeds in opereren, om die eerst uit te putten alvorens met een nieuwe wet te komen. De Subsidieverordening Curaçao 2007 dan wel Boek 2 BW alsmede de Code Corporate Governance geeft het Land als subsidieverstrekker dan wel aandeelhouder voldoende bevoegdheden en instrumenten om hetgeen wat kennelijk werd beoogd met het Ontwerp te realiseren. Het voorgaande kan eveneens gesteld worden ten aanzien van de LNT. De Code heeft immers een bepaling die erop gericht is om de remuneratie van bestuurders te regelen dan wel een bezoldigingsbeleid voor bestuurder vast te stellen per entiteit.

De adviseur heeft in dit kader de Regering dan wel Ministers jarenlang gewezen op de verplichting om de entiteiten zoals gesteld in de artikelen 4.2 en 4.3. van de Code Corporate Governance in het leven te roepen. De oprichting van deze entiteiten is echter tot heden uitgebleven. Alhoewel deze entiteiten niet zijn opgericht heeft de Regering er kennelijk toch voor gekozen in artikel 4 vierde lid op te nemen dat de entiteit zoals gesteld in artikel 4.3 van de Code moet worden gehoord.

Bij de invoering van de LNT is er slechts een differentiatie toegepast tussen topfunctionarissen werkzaam bij een grote dan wel niet grote overheidsgeleerde entiteit dan wel vennootschap. Er is geen rekening gehouden met de arbeidsmarktomstandigheden, vereiste van specifieke deskundigheid dan wel krapte op de arbeidsmarkt met betrekking tot specifieke topfunctionarissen.

Voor het aantrekken en behouden van specifieke topfunctionarissen zou het immers wellicht noodzakelijk kunnen zijn om onverlet de grote van de overheidsgeleerde entiteit af te wijken van het LNT-maximum, zoals bij medisch specialisten.

De invoering van de LNT had niet alleen maar tot doel kostenverlaging bij de overheidsentiteiten maar ook in het bijzonder om de disproportionele hoge bezoldigingen in bepaalde overheidsentiteiten weer binnen de perken te brengen. Uitgangspunt is niet dat de bezoldigingen marktconform moeten zijn maar dat deze passend moeten zijn voor de publieke en semipublieke sector en ze niet buitensporig hoog mogen zijn.

Om de overheidsentiteiten alsmede de topfunctionarissen die hiermee geraakt worden in de gelegenheid te stellen passende maatregelen te treffen om aan de gestelde norm te voldoen is en in de LNT een overgangsregeling ingebouwd.

Artikel 23 eerste lid van de LNT stelt met betrekking tot het voorgaande het volgende:

In afwijking van artikel 3, eerste lid, is een voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze landsverordening tussen partijen overeengekomen bezoldiging die meer bedraagt dan de maximale bezoldiging, bedoeld in artikel 4, eerste lid, toegestaan voor ten hoogste 2 jaar na de inwerkingtreding van deze landsverordening. Indien de periode van 2 jaar is verstreken, wordt de overeengekomen bezoldiging in een periode van drie jaar in drie gelijke delen teruggebracht tot het geldende maximum, bedoeld in artikel 4, eerste lid.

De entiteiten en de topfunctionarissen hadden derhalve gelet op het voorgaande 2 jaar de tijd om de geëigende maatregelen te nemen. De topfunctionarissen die een bezoldiging boven de norm hebben, hadden de tijd om de keuze te maken om al dan niet bij de overheidsentiteit te blijven werken voor een bezoldiging die gereduceerd zal worden naar de norm dan wel elders een betrekking te zoeken. Niet alle functies van topfunctionarissen met een bezoldiging hoger dan de maximum LNT-norm zijn immers functies die een hogere bezoldiging rechtvaardigen conform artikel 4 derde lid LNT. Hetgeen ook inhoudt dat de topfunctionarissen zich ervan bewust hadden moeten zijn dat na het verloop van de periode van 2 jaar inkorting op hun bezoldiging zou plaatsvinden indien de totale bezoldiging die zij genieten hoger is dan het maximum in de LNT.

Voor zover een entiteit de mening was toegedaan dat voor bepaalde topfunctionarissen bij die entiteit een bezoldiging dient te worden vastgesteld die hoger is dan de maximale bezoldiging zoals bedoeld in artikel 4 eerste lid LNT dan had het op de weg gelegen van de betreffende entiteit om dit reeds kort na de inwerkingtreding van de LNT gesubstantieerd aan de Minister te melden. Hierbij diende de entiteit gemotiveerd aan te geven dat er sprake is van een specifieke deskundigheid en bijzondere marktomstandigheden van een topfunctie dan wel functionarissen die een hoger bedrag rechtvaardigt. De entiteit dient dit niet slechts te stellen maar dit deugdelijk met feiten te substantiëren waaruit blijkt dat de specifieke deskundigheid niet of nauwelijks op de lokale dan wel internationale arbeidsmarkt te werven is tegen een salaris die het LNT-maximum niet te boven gaat. Hierbij dient de entiteit tevens aan te geven welke bedrag voor deze specifieke deskundigheid gelet op de marktomstandigheden wel gerechtvaardigd zou zijn. Voor de uitzondering dient er dus in beginsel per functie van een topfunctionaris de onderbouwing plaats te vinden.

Deze uitzondering bepaling van artikel 4 derde lid LNT is derhalve niet bedoeld om een uitzondering te maken voor topfunctionarissen waarvan hun bezoldiging hoger ligt dan de LNT-maximum en waarvan niet gesteld kan worden dat deze topfunctionarissen een functie bekleden met specifieke deskundigheid en er sprake is van een bijzondere marktomstandigheid waardoor voor het aantrekken van een functionaris in die functie een hogere bezoldiging vereist is dan het LNT-maximum.

In het advies met betrekking tot verhoging van het LNT-maximum voor medische specialisten had de adviseur er reeds op gewezen dat het de vraag is of de specifieke deskundigheid en marktomstandigheden van alle specialisten gelijk zijn en dat de LNT-maximum bezoldiging wel voor alle specialisten naar het absoluut maximum van 130% van het LNT-maximum verhoogd dient te worden.

Het verzoek van de bestuurder van Curoil middels schrijven van 30 september 2024 heeft betrekking op zowel zijn eigen functie als bestuurder alsmede die van 5 onder hem ressorteren topfunctionarissen/afdelingshoofden dan wel functies.

Voorop zij gesteld de functie afdelingshoofden niet gelijkgesteld kan worden met die van de bestuurder. Met het gestelde en het verzoek van de bestuurder van Curoil geeft de bestuurder van Curoil aan dat kennelijk ook de afdelingshoofden thans een hogere bezoldiging genieten dan het LNT-maximum. In de stukken heeft de bestuurder geen overzicht verstrekt van deze bezoldigen van de topfunctionarissen noch heeft de bestuurder aangegeven tot welk maximum de LNT-maximum

voor ieder functionaris dan wel afdelingshoofd naar zijns inziens moet worden aangepast. Het is de vraag of alle vijf de functie van afdelingshoofden inderdaad een afwijking conform artikel 4 derde lid van de LNT rechtvaardigen zoals verzocht door de bestuurder van Curoil. Het is bijvoorbeeld de vraag of de functie van Chief Human Resource Officer bij Curoil zo'n specifieke deskundigheid vergt dat deze op de arbeidsmarkt voor een bezoldiging vallende binnen de LNT-maximum niet te vinden is. Het is de vraag of de arbeidsmarktomstandigheden voor deze functie van dien aard is dat dit een afwijking van de LNT-maximum rechtvaardigt. Het voorgaande kan ook voor de andere door de bestuurder van Curoil aangedragen functies dan wel topfunctionarissen worden gesteld. De bestuurder stelt in zijn schrijven bij ieder functie dat er kennelijk sprake is van specifieke vereisten voor de functies dan wel dat er sprake zou zijn van bijzondere arbeidsmarktomstandigheden doch wordt het gestelde door de bestuurder niet nader gesubstantieerd met geen enkel feit dan wel arbeidsmarktonderzoek document. Gesteld moet worden dat artikel 4 derde lid van de LNT niet bedoeld is om de mogelijkheid te creëren opdat huidige topfunctionarissen met een bezoldiging hoger dan de LNT-maximum deze bij wijze van uitzondering kunnen behouden maar er expliciet op gericht is om in zeer uitzonderlijke gevallen waarbij vanwege de nodige specifieke deskundigheid van een functie en de bijzondere omstandigheden van de arbeidsmarkt het noodzakelijk is om de LNT maximum te verhogen ter behoud van wel werven van een topfunctionaris. Dit artikel dient ook niet als een overgangsbepaling gebruikt te worden zoals Curoil beoogd.

In het schrijven van Curoil wordt gesteld dat de arbeidsmarkt op Curaçao van dien aard is dat het vinden van geschikte kandidaten enorm complex is. Een normering van topinkomens is vanzelfsprekend gewenst en noodzakelijk, maar deze moet wel afgestemd zijn op de realiteit van de arbeidsmarkt. Zoals ook in de wet is opgenomen, is het volgens de toelichting de bedoeling om een instelling te belasten met een arbeidsmarktonderzoek om vervolgens aan de hand van objectieve criteria een eventueel hogere bezoldiging vast te stellen. Alvorens tot een verhoging te beslissen, moet nog advies worden ingewonnen bij de instelling bedoeld in artikel 4.3 van het Landsbesluit Code Corporate Governance Curaçao. Deze instelling is echter ook nog niet opgericht.

De bestuurder van Curoil geeft in zijn schrijven ook aan dat het absoluut van belang om op basis van objectieve criteria te handelen in het belang van Curaçao en het daarom is het van belang is om voor de genoemde functies vooralsnog de maximale norm te verhogen totdat het door de Regering toegezegde arbeidsmarktonderzoek heeft plaatsgevonden en op basis daarvan goed onderbouwde objectieve criteria zijn vastgesteld die passen bij de realiteit van de arbeidsmarkt op Curaçao en de verschillende functies die op een passend expertiseniveau moeten worden ingevuld. Voorts stelt Curoil dat indien de overheid niet op korte termijn bedoeld onderzoek doet uitvoeren Curoil op zich bereid is om in ieder geval voor wat betreft haar organisatie, tezamen met de daartoe door de Regering aan te wijzen instantie het onderzoek te doen uitvoeren.

Het is de adviseur niet bekend dat de Regering enige toezegging heeft gedaan om een arbeidsmarktonderzoek te verrichten. Dat de overheid daartoe verplicht is volgt in ieder geval niet uit de wet. De strekking van de wet is eerder dat de bezoldigingen moeten worden aangepast tot de LNT-maximum en dat de entiteit welke van mening is dat voor een onder hem ressorterende topfunctionaris een uitzondering dan wel verhoging van de LNT-maximum gerechtvaardigd hiertoe een gemotiveerd verzoek aan de minister moet doen toekomen. Hetgeen de medische specialisten reeds al voor de inwerkingtreding van de LNT hadden gedaan en dit vervolgens met benchmark onderzoeken deels hebben gestaafd.

Het vooralsnog verhogen van de maximale norm zoals verzocht door Curoil in afwachting van het onderzoek is zoals gesteld niet in overeenstemming met de wet.

Het instemmen met het verzoek van Curoil zou met zich meebrengen dat dan ook andere entiteiten dan wel topfunctionarissen waarvan hun bezoldigingen boven de LNT-maximum zitten hiertoe een gelijksoortig verzoek kunnen indienen met een beroep op gelijkheidsbeginsel.

De adviseur adviseert de Minister om niet in te stemmen met het verzoek van Curoil

5 Conclusie en Advies

- Met verwijzing naar artikel 4 vierde lid LNT wordt onder de aandacht van de Minister gebracht dat niet de adviseur corporate governance gehoord dient te worden conform voornoemd artikel maar de entiteit zoals gesteld in artikel 4.3 van de Code Corporate Governance.

Gelet op het gestelde in artikel 4 lid 4 LNT dient de entiteit conform artikel 4.3. van de Code met spoed te worden opgericht opdat deze alsnog conform artikel 4 vierde lid van de LNT kan worden gehoord.

- De adviseur heeft met inachtneming van het gestelde in dit advies bezwaren tegen het voorstel van Curoil om de LNT-norm voor hun Topfunctionarissen in het bijzonder de afdelingshoofden aan te passen dan wel te verhogen zonder dat hiervoor een deugdelijk onderzoek is gedaan voor ieder functie waaruit blijkt de verhoging is gerechtvaardigd.
- De Minister wordt geadviseerd om niet in te stemmen met het verzoek van Curoil.

SBTNO

De adviseur corporate governance

cc. Minister-President